

Telewizja Polska - S.A.
Ośrodek Badania Opinii Publicznej

ul. Woronicza 17
00-999 Warszawa
tel. (48-2) 647 87 91, (48-2) 647 87 92; fax (48-22) 43 46 51

Wybory parlamentarne - maj 1995

- * W maju zdecydowaną chęć głosowania w nowych wyborach parlamentarnych zadeklarowała prawie połowa Polaków (49%), być może do urn wyborczych pójdzie dalsze 21%.
- * Gdyby wybory do Sejmu zostały przeprowadzone w maju, wygrałby je, z bardzo wyraźną przewagą nad rywalami, Sojusz Lewicy Demokratycznej. Gotowość poparcia partii Aleksandra Kwaśniewskiego zadeklarowała jedna czwarta Polaków zamierzający wziąć udział w głosowaniu. Na drugim miejscu znalazłby się Unia Wolności z wynikiem 9%. Trzecie byłoby Polskie Stronnictwo Ludowe (8%), a czwarta Unia Pracy (7%). Na kolejnych miejscach znalazłby się Solidarność", która otrzymałaby 6% głosów, Konfederacja Polski Niepodległej 4%. Pozaparlamentarne ugrupowania prawicowe zdobyłyby w sumie 9% poparcia.
- * Prawie jedna czwarta Polaków (23%) gotowych iść do wyborów jeszcze nie wie, kogo poprzeć.
- * Najwięcej badanych - 22% - uznało się za zwolenników rządzącej krajem koalicji SLD-PSL, 12% - za stronników opozycji liberalno-demokratycznej, 10% - opozycji prawicowej, po 8% - prezydenta i opozycji lewicowej. Pozostali ankietowani (40%) nie potrafili określić swoich sympatii politycznych.

Warszawa, czerwiec 1995 roku

W majowym sondażu OBOP¹ zadał Polakom, po raz kolejny, kilka pytań dotyczących ewentualnych wyborów parlamentarnych. Przede wszystkim spytaliśmy o to, czy badani wzięliby udział w nowych wyborach do Sejmu i Senatu. Następnie ankietowani otrzymali listę siedemnastu partii i organizacji politycznych liczących się na polskiej scenie politycznej i poproszono ich o wybranie z niej ugrupowania, które poparliby w przyszłym głosowaniu.

Spoleczne zainteresowanie udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Spoleczne zainteresowanie udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych od kilku miesięcy jest wysokie. W maju chęć głosowania zadeklarowało równo 70% Polaków. Zdecydowanie chce iść głosować 49% badanych, zaś 21% wybrało odpowiedź "raczej tak". Co piąty badany twierdzi - mniej lub bardziej zdecydowanie - że do wyborów nie pójdzie, a co dziesiąty nie podjął jeszcze ostatecznej decyzji.

**Gdyby w najbliższą niedzielę doszło do wyborów do Sejmu,
to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?**

zdecydowanie tak	49%
raczej tak	21%
raczej nie	7%
zdecydowanie nie	13%
trudno powiedzieć	10%

N = 1024

Pytanie to zadajemy w naszych sondażach od lipca 1994 roku. Na następnej stronie prezentujemy tabelę i rysunek zestawiające wyniki z ostatnich miesięcy.

¹ Próba losowa mieszkańców kraju powyżej 16 roku życia. Między 13 a 16 maja 1995 roku zrealizowano 1081 wywiadów (w tym 1024 z osobami powyżej 18 roku życia). Błąd statystyczny dla takiej wielkości próby nie przekracza +/- 3% przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

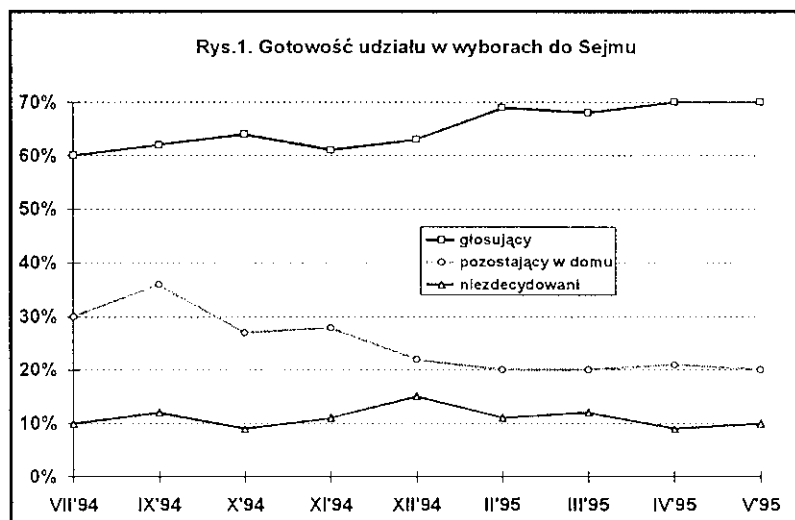
Tab.1. Gotowość udziału w wyborach parlamentarnych*

(dane w proc.)

	VII'94	IX'94	X'94	XI'94	XII'94	II'95	III'95	IV'95	V'95
zdecydowanie tak	37	43	42	38	40	47	46	47	49
raczej tak	23	19	22	23	23	22	22	23	21
raczej nie	10	10	9	10	8	8	8	9	7
zdecydowanie nie	20	16	18	18	14	12	12	12	13
jeszcze nie wiem	10	12	9	11	15	11	12	9	10
N	923	1001	1096	985	974	1069	1022	1059	1024

* pominięto badanych, którzy nie ukończyli jeszcze 18 roku życia

Społeczna chęć udziału w wyborach do Sejmu na początku roku wyraźnie zwiększyła się. Wzrost ten był wynikiem zmniejszenia się odsetka osób niezdecydowanych i tych zamierzających pozostać w dniu wyborów w domu. Od lutego liczba gotowych iść głosować utrzymuje się cały czas na tym samym wysokim poziomie.

Najbardziej jednoznacznie zainteresowani udziałem w wyborach są osoby deklarujące określone poglądy polityczne: prawicowe (81% tej grupy), centroprawicowe (83%), centrolewicowe (84%) lub lewicowe (78%). Do wyborów częściej chcieliby iść także ludzie dobrze wykształceni, ci po studiach wyższych (82%), a także pracownicy umysłowi posiadający wyższe wykształcenie (79%) lub bez niego (75%) oraz uczniowie i studenci (75%). Wolę głosowania wyraża również większość osób oceniających generalnie pozytywnie kierunek zmian w naszym kraju (82%), a swoją sytuację materialną jako dobrą (77%). Dodać jeszcze można, że chęć oddania swoich głosów przy urnach wyborczych częściej deklarują mężczyźni (75%), niż kobiety (65%).

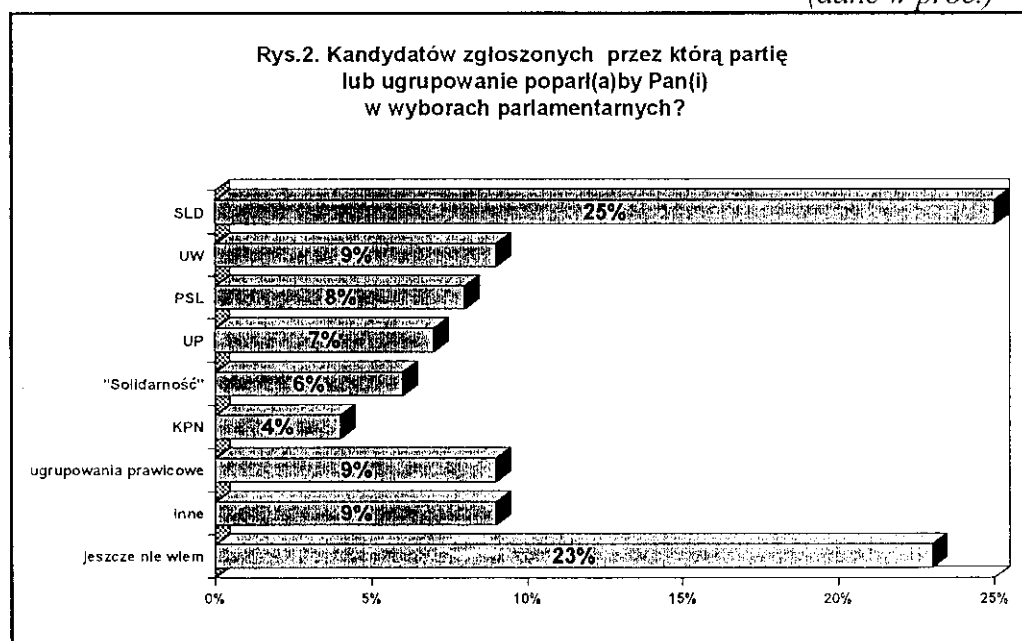
Preferencje wyborcze Polaków

W naszym badaniu pytaliśmy Polaków o to, na kogo głosowaliby, gdyby niebawem doszło do wyborów parlamentarnych. Respondenci mogli wybrać jedną z siedemnastu partii i organizacji politycznych.

Gdyby wybory do Sejmu zostały przeprowadzone w maju, wygrałby je, z bardzo wyraźną przewagą nad rywalami, Sojusz Lewicy Demokratycznej. Gotowość poparcia partii Aleksandra Kwaśniewskiego zadeklarowała jedna czwarta Polaków zamierzający wziąć udział w głosowaniu. Na drugim miejscu znalazłby się Unia Wolności z wynikiem 9%. Trzecie byłoby Polskie Stronnictwo Ludowe (8%), a czwarta Unia Pracy (7%). Na kolejnych miejscach znalazły się "Solidarność", która otrzymałaby 6% głosów i Konfederacja Polski Niepodległej 4%. Pozaparlamentarne ugrupowania prawicowe zdobyłyby w sumie 9% poparcia. Gdyby dodać jeszcze do tej sumy głosy osób popierających BBWR i Partię Republikanie prof. Zbigniewa Religii to zjednoczona prawica byłaby w stanie zdobyć 14%.

Dodać jeszcze można, że prawie jedna czwarta Polaków (23%) nie jest jeszcze zdecydowana, jaką partię poprzeć w ewentualnych wyborach. Szczegółowe wyniki przedstawia rysunek.

(dane w proc.)

Preferencje wyborcze Polaków od lipca ubiegłego roku uległy sporym zmianom. Prezentuje to tabela na następnej stronie.

Tab.2. Preferencje wyborcze osób gotowych iść do wyborów parlamentarnych

(dane w proc.)

ugrupowanie	VII '94	IX '94	X '94	XI '94	XII '94	II '95	III '95	IV '95	V '95
Sojusz Lewicy Demokratycznej (A. Kwaśniewski)	24	19	17	15	19	19	21	22	25
Unia Wolności (L. Balcerowicz)*	11	9	11	10	9	12	11	12	9
Polskie Stronnictwo Ludowe (W. Pawlak)	19	22	24	21	19	12	13	12	8
Unia Pracy (R. Bugaj)	8	7	5	5	7	8	11	5	7
"Solidarność" (M. Krzaklewski)	4	6	7	4	7	7	5	8	6
Konfederacja Polski Niepodległej (L. Moczulski)	3	4	5	6	3	5	6	4	4
Bezpartyjny Blok Wspierania Reform (J. Gwiżdż)**	9	5	6	4	5	5	2	2	3
partie prawicowe spoza Sejmu***	3	4	5	11	8	10	10	10	9
inne	4	5	3	3	6	2	4	6	9
jeszcze nie wiem	15	19	17	21	17	20	17	19	23

*) Do kwietnia 1995 roku jako lider UW był wymieniany T. Mazowiecki

**) Do października 1994 roku jako lider BBWR był wymieniany Z. Religa.

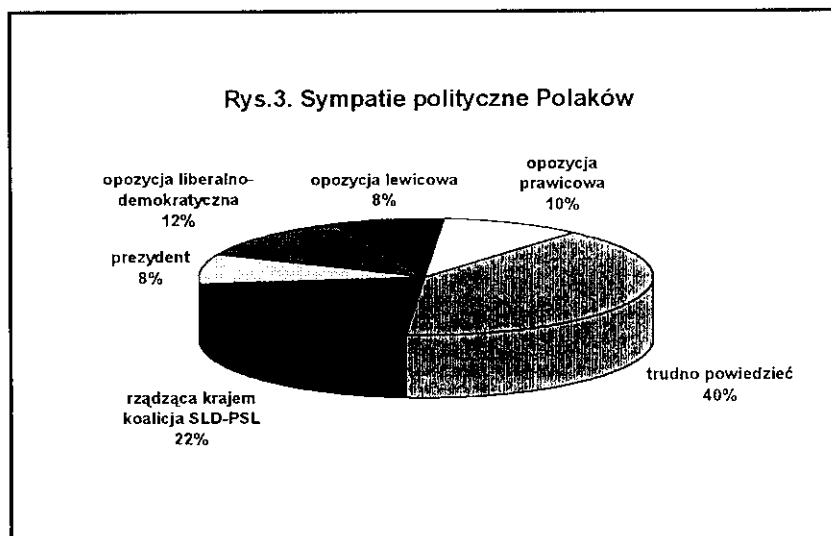
***) PC, PSL-PL, RdR, SUC, UPR i ZChN

Sojusz Lewicy Demokratycznej od lutego umacnia pozycję lidera naszej listy. Z kolei koalicyjny partner SLD, Polskie Stronnictwo Ludowe, wyraźnie straciło poparcie społeczne i znajduje się w tej chwili na trzecim miejscu naszej listy. W maju partia Waldemara Pawlaka zdobyła zaledwie 9%, otrzymując mniej głosów niż Unia Wolności. Jest to o tyle ważne, że 16% badanych zadeklarowało, że głosowało na PSL podczas ostatnich wyborów parlamentarnych w 1993 roku. UW w maju znalazła się na drugim miejscu w naszym rankingu. W ewentualnych wyborach poparłoby ją od 9% do 12% Polaków. Najbardziej niestabilne są notowania Unii Pracy i NSZZ „Solidarność”. Nadal utrzymuje się wyraźny spadek popularności Bezpartyjnego Bloku Wspierania Reform. Pozaparlamentarne ugrupowania prawicowe od lutego tego roku otrzymują stałe poparcie na poziomie około 10%. Między kwietniem a majem wyraźnie wzrosła (z 19% do 23%) liczba osób, które nie wiedzą na kogo zagłosują w ewentualnych wyborach.

Sympatie polityczne Polaków

W naszym sondażu zadaliśmy Polakom, po raz kolejny, pytanie dotyczące sympatii politycznych. Spytałśmy ich: *"Jak - najogólniej rzecz biorąc - określił(a)by Pan(i) swoje sympatie polityczne?"*. Badani mogli wybrać jedną z pięciu opcji: rządzącą krajem koalicję SLD-PSL, prezydenta, opozycję liberalno-demokratyczną, opozycję lewicową, opozycję prawicową lub odpowiedzieć „trudno powiedzieć”.

Najwięcej badanych - 22% - uznało się za zwolenników rządzącej krajem koalicji SLD i PSL, 12% - za stronników opozycji liberalno-demokratycznej, 10% - opozycji prawicowej, po 8% - prezydenta i opozycji lewicowej.

Pozostali ankietowani (40%) nie potrafili określić swoich sympatii politycznych.

Zwolennikami rządzącej naszym krajem koalicji SLD-PSL są przede wszystkim rolnicy (38% tej grupy), emeryci i renciści (28%), osoby mieszkające w miastach do 100 tysięcy mieszkańców (26%) lub na wsi (25%), a także osoby deklarujące się jako wierzące lecz niepraktykujące (28%).

Jako sympatycy opozycji liberalno-demokratycznej deklarują się najczęściej pracownicy umysłowi z wyższym wykształceniem (38%) lub bez niego (25%), prywatni przedsiębiorcy (25%), mieszkańcy miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców i osoby oceniające swoją sytuację materialną jako dobrą (25%).

Częściej niż inni badani zwolennikami opozycji prawicowej są prywatni przedsiębiorcy (22%) i inteligencja (18%), osoby po studiach wyższych (również 18%), a także mężczyźni i mieszkańcy największych miast (po 14%).

Mianem zwolenników opozycji lewicowej określają się zaś najczęściej pracownicy umysłowi posiadający wyższe wykształcenia (12%) albo bez niego (11%).

Prezydent ma najwięcej swoich sympatyków wśród mieszkańców największych miast (11%), a także rolników i osób oceniających swoją sytuację materialną jako złą (po 10%).

Pytanie o sympatie polityczne zaczęliśmy zadawać Polakom w październiku ubiegłego roku. A oto zestawienie wyników z ośmiu miesięcy.

Tab.3. Zmiany sympatii politycznych Polaków między październikiem 1994 a majem 1995 roku

(dane w proc.)

sympatie polityczne:	X '94	XI '94	XII '94	I '95	II '95	III '95	IV '95	V '95
rządząca krajem koalicja SLD-PSL	25	23	24	25	22	24	23	22
opozycja liberalno-demokratyczna	11	10	9	10	9	10	11	12
opozycja prawicowa	11	9	9	7	9	12	13	10
prezydent	7	9	9	11	13	10	11	8
opozycja lewicowa	7	8	8	5	6	7	7	8
trudno powiedzieć	39	41	41	42	41	37	35	40
N	1131	1031	1035	1125	1041	1086	1123	1081

Jak wynika z tabelki, w ciągu ostatniego miesiąca (z 35% do 40%) zwiększył się odsetek osób, które nie są w stanie określić swoich sympatii politycznych. Zmniejszyła się natomiast nieznacznie liczba sympatyków prezydenta i zwolenników opozycji prawicowej. Mniej więcej jedna czwarta badanych twierdzi cały czas, że zalicza się do zwolenników rządzącej krajem koalicji Sojuszu Lewicy Demokratycznej i Polskiego Stronnictwa Ludowego. Po 9% do 12% Polaków deklaruje się jako zwolennicy opozycji liberalno-demokratycznej, a 5% do 8% określa siebie mianem sympatyków opozycji lewicowej.

Gdyby w najbliższą niedzielę doszło do wyborów do Sejmu,
to czy wzięłyby(ęłyby) Pan(i) w nich udział?

	ODPOWIEDZI W %			LICZBA OSÓB
	tak	nie	nie wiem	
OGÓLEM.....	70	20	10	1024
PŁEĆ				
mężczyźni.....	75	17	9	488
kobiety.....	65	24	11	535
WIEK				
do 19.....	65	15	19	39
20-29.....	67	22	11	194
30-39.....	64	26	9	234
40-49.....	71	20	10	196
50-59.....	78	14	8	137
60 i więcej.....	72	19	9	224
MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
wieś.....	66	22	12	385
miasto do 100 tys.....	72	19	9	314
miasto 101-500 tys.....	73	18	9	195
miasto pow.500 tys.....	71	22	7	129
WYKSZTAŁCENIE				
podstawowe.....	64	22	14	317
zasadnicze zawodowe.....	65	24	11	255
średnie i pomaturalne.....	75	18	7	354
wyższe z niepełnym.....	82	15	3	97
GRUPA społ.-ZAWODOWA				
inteligenci.....	79	19	2	62
pozostali prac. umysłowi.....	75	17	8	111
robotnicy.....	66	21	13	222
rolnicy.....	71	21	8	47
rolnicy przedsiębiorcy.....	74	22	4	40
emeryci i renciści.....	73	18	9	292
gospodynie domowe.....	62	25	12	38
uczniowie i studenci.....	75	13	12	59
bezrobotni.....	62	23	15	68
inni.....	57	32	11	82
SYTUACJA MATERIALNA				
dobra.....	77	14	10	120
średnia.....	74	18	8	610
zła.....	60	25	15	221
bardzo zła.....	49	38	12	72
POGLĄDY POLITYCZNE				
lewicowe.....	78	19	3	196
centrolewicowe.....	84	12	4	117
centroprawicowe.....	83	10	7	91
prawicowe.....	81	11	8	153
trudno powiedzieć.....	56	28	16	466
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU				
dobry.....	82	12	5	285
zły.....	65	25	11	594
trudno powiedzieć.....	66	18	16	144
STOSUNEK DO WIARY				
wierzący i regul. prakt.....	71	19	11	578
wierzący i nier. prakt.....	71	19	10	300
wierzący, lecz nieprakt.....	61	32	7	121
niewierzący.....	75	25	0	17

Jak - najogólniej rzecz biorąc - określił(a)by Pan(i)
swoje sympatie polityczne?

Jestem zwolennikiem:

1. rządzącej krajem koalicji SLD-PSL
2. prezydenta
3. opozycji lewicowej
4. opozycji liberalno-demokratycznej
5. opozycji prawicowej
6. trudno powiedzieć

	ODPOWIEDZI W %						LICZBA A OSÓB
	1	2	3	4	5	6	
OGÓŁEM.....	22	8	8	12	10	40	1079
PLEĆ							
mężczyźni.....	23	9	8	13	14	33	517
kobiety.....	22	6	8	11	7	47	562
WIEK							
do 19.....	19	8	4	10	7	51	92
20-29.....	16	7	9	17	11	40	194
30-39.....	25	8	10	13	9	36	233
40-49.....	24	7	10	12	14	34	197
50-59.....	24	9	8	13	10	36	139
60 i więcej.....	25	7	4	8	9	47	224
MIEJSCE ZAMIESZKANIA							
wieś.....	25	8	5	6	7	48	403
miasto do 100 tys.....	26	6	8	13	11	36	337
miasto 101-500 tys.....	15	7	11	17	13	37	205
miasto pow.500 tys.....	15	11	10	20	14	31	135
WYKSZTAŁCENIE							
podstawowe.....	21	8	4	4	7	55	359
zasadnicze zawodowe.....	25	7	7	5	10	45	258
średnie i pomaturalne.....	25	8	11	18	11	26	362
wyższe z niepełnym.....	10	3	10	35	19	23	99
GRUPA SPOŁ.-ZAWODOWA							
inteligenci.....	11	3	11	38	18	19	62
pozostali prac. umysłowi.....	21	5	12	25	8	29	111
robotnicy.....	22	7	9	10	11	41	224
rolnicy.....	38	10	6	6	6	34	47
prywatni przedsiębiorcy.....	5	6	9	25	22	33	40
emeryci i renciści.....	28	8	5	6	9	44	293
gospodynie domowe.....	19	8	7	5	4	57	38
uczniowie i studenci.....	17	8	7	14	11	42	108
bezrobotni.....	21	7	9	11	11	42	68
inni.....	24	9	7	4	8	48	81
SYTUACJA MATERIALNA							
dobra.....	23	8	9	25	10	26	135
średnia.....	23	7	7	12	12	39	640
zła.....	21	10	8	8	7	45	229
bardzo zła.....	22	4	8	3	7	57	75
POGLĄDY POLITYCZNE							
lewicowe.....	56	4	26	2	1	11	203
centrolewicowe.....	45	3	15	20	5	13	118
centroprawicowe.....	4	10	4	52	18	12	94
prawicowe.....	7	13	2	14	46	18	160
trudno powiedzieć.....	12	8	1	6	2	71	502
KIERUNEK ZMIAN W KRAJU							
dobry.....	29	9	7	13	10	31	308
zły.....	21	7	8	11	11	42	624
trudno powiedzieć.....	14	7	8	13	6	50	146
STOSUNEK DO WIARY							
wierzący i regul. prakt.....	20	9	7	9	12	43	612
wierzący i niereg. prakt.....	24	6	9	15	8	38	316
wierzący, lecz nieprakt.....	28	3	9	18	9	33	125
niewierzący.....	9	0	15	41	10	25	18